

Ympäristömerkkintä

EU-ympäristömerkki painotuotteille + vertailua Joutsenmerkkiin

Kirsi Auranmaa, Finngraf 18.4.2013

Viralliset ympäristömerkit

Ympäristömerkintä

Joutsenmerkki

- perustettu 1989
- käytössä kaikissa pohjoismaissa
- 64 tuoteryhmää
- sekä painolaitokset että painotuotteet merkinnän piirissä

EU-ympäristömerkki

- perustettu 1992
- käytössä EU- ja ETA-maissa
- 30 tuoteryhmää
- voidaan myöntää painotuotteille, ei painolaitoksille

Ympäristömerkkien idea

Ympäristömerkintä

- myönnetään ympäristön kannalta parhaille tuotteille ja palveluille
- **opastavat kuluttajia** valitsemaan ympäristön kannalta viisaasti
- **kannustavat valmistajia** tekemään ympäristön kannalta hyviä tuotteita

Tyypin I ympäristömerkit (ISO 14024)

Ympäristömerkintä

- vapaaehtoisia
- etukäteen laaditut monipuoliset **elinkaari-pohjaiset vaatimukset**
- riippumaton osapuoli tarkistaa vaatimusten täyttymisen, ennen kuin tuotteelle/palvelulle myönnetään merkin käyttöoikeus

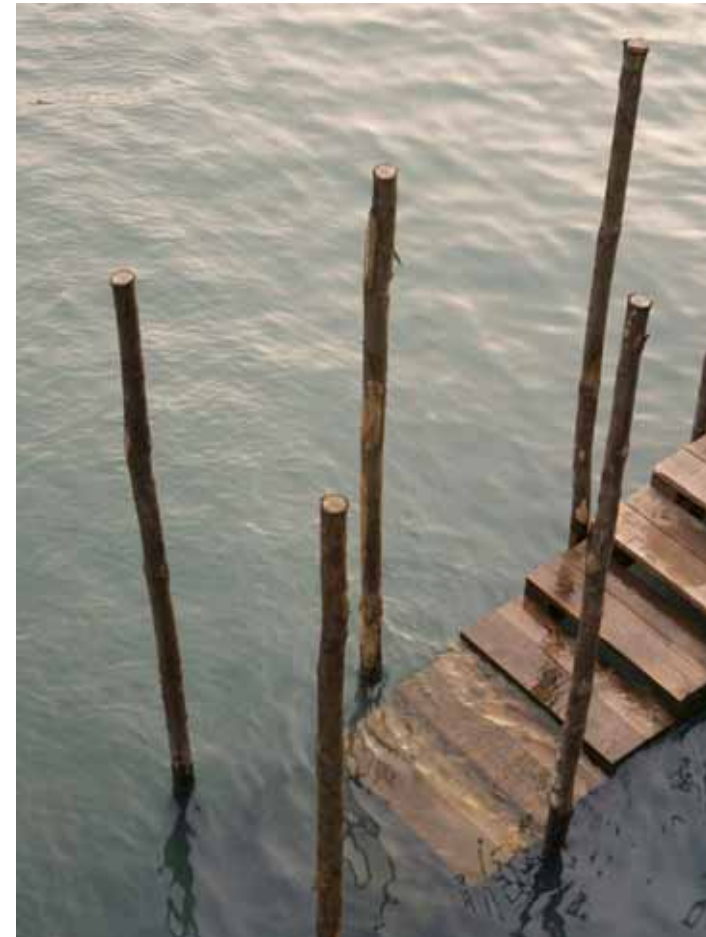

Kriteeriporaat

Ympäristömerkintä

- vaatimukset aina tiukemmat kuin viranomaisvaatimukset
- jatkuvan parantamisen ajatus → vaatimuksia kiristetään määräajoin
- myös merkin käyttöoikeudet ovat määräaikaaisia

Vanha tuttu Joutsenmerkki

Ympäristömerkintä

- Vuonna 1992 laadittiin joutsenmerkkivaatimukset hienopaperin jatkojalosteille.
- Tuoteryhmää laajennettiin 1996 koskemaan kaikkia painotuotteita.
- Joulukuusta 2005 lähtien merkinnän piirissä ovat olleet painolaitokset ja niiden valmistamat painotuotteet.
 - Joutsenmerkki haetaan **painolaitokselle**.
 - Vain joutsenmerkitty painotalo voi painaa joutsenmerkittyjä painotuotteita.
- Uusin versio painolaitoskriteereistä joulukuulta 2011. Nyt mukana myös kirjekuoret.

Joutsenmerkin vaatimukset (1)

Ympäristömerkintä

- Vaatimukset koostuvat pakollisista vaatimuksista ja vaihtoehtoisista ns. pistevaatimuksista.
- Pistevaatimuksista kerättävien pisteiden tulee ylittää painomenetelmäkohtaiset raja-arvot.

Joutsenmerkin kriteerit
Painolaitokset, painotuotteet, kirjekuoret ja muut paperituotteet
Versio 5.0 - 15. joulukuuta 2011 - 31. joulukuuta 2014

Pohjoismainen ympäristömerkintä

Joutsenmerkin vaatimukset (2)

Ympäristömerkintä

- Esimerkkejä pistevaatimuksista:
 - *Kuinka paljon käytetään joutsenmerkittyä/EU-ympäristömerkittyä/Ympäristömerkinnän tarkastamaa paperia? Paljonko paperimakulatuuria syntyy?*
 - *Minkälaisia kemikaaleja käytetään?*
- Esimerkkejä pakollisista vaatimuksista:
 - *Energiankulutuksen raja-arvo on 3500 kWh/tuotetonne.*
 - *Vähintään 90 % joutsenmerkityn painotuotteen kokonaispainosta on oltava joutsenmerkittyä tai ympäristömerkinnän tarkastamaa paperia. (30.6.2013 saakka voidaan käyttää myös EU-ympäristömerkittyä paperia)*

EU-ympäristömerkin kriteerit painotaloille elokuussa 2012

Ympäristömerkintä

- tuoteryhmään kuuluvat kaikki painotuotteet, joiden koostumuksesta vähintään 80/90 % on paperia, kartonkia, pahvia tai paperipohjaista materiaalia
- kirjekuoret eivät kuulu tuoteryhmään

EU-ympäristömerkin vaatimukset (1)

Ympäristömerkintä

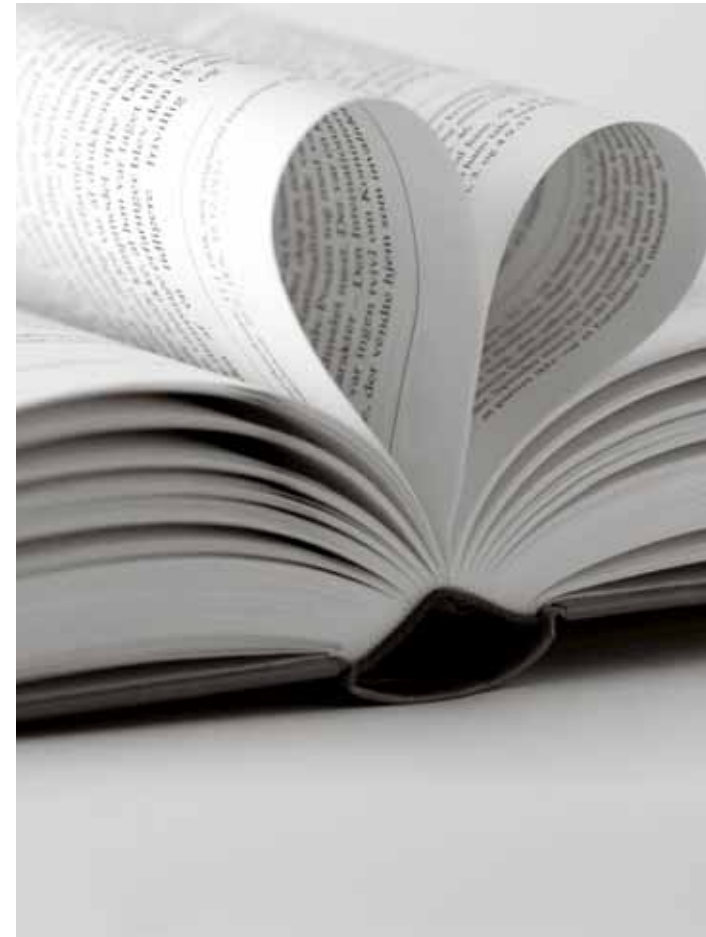
- Merkki myönnetään tietylle painotuotteelle. Ei koskaan painolaitokselle tai tuoteryhmälle, kuten kirjat, sanomalehdet, jne.
- Kaikki vaatimukset ehdottomia (vrt. Joutsenmerkki).
- EU-ympäristö merkitty painotuote voidaan painaa vain EU-ympäristömerkitylle paperille.
- Kaikki painotuotteen valmistuksessa käytetyt raaka-aineet on ilmoitettava.
- Kemikaalien käytön rajoitukset koskevat sekä painotuotteen valmistuksessa käytettäviä että painotuotteeseen mahdollisesti jääviä aineita. Myös pesuaineille on asetettu vaatimuksia.

EU-ympäristömerkin vaatimukset (2)

Ympäristömerkintä

- Painotuotteen oltava kierrätettävissä.
- Vaatimuksia asetetaan myös mm.
 - jätevesille ja niiden käsittelylle
 - haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöille
 - jätehuollolle
 - jätepaperin määrälle
 - energian käytölle

Joutsenmerkki vs. EU-ympäristömerkki (1)

Ympäristömerkintä

- Joutsenmerkki myönnetään painotalolle. Vain joutsenmerkitty painotalo voi valmistaa joutsenmerkittyjä painotuotteita. >< EU-ympäristömerkki myönnetään painotuotteelle.
- Kummankin merkin käyttöluvat myöntää Motiva Services Oy:n Ympäristömerkintä-yksikkö.
- Kumpaakin merkkiä haetaan kirjallisella hakemuksella, johon liitetään tarvittavat selvitykset. Joutsenmerkkiä voidaan hakea täysin sähköisesti (MySwanAccount hakemusportaali).
- Ennen merkin käyttöluvan myöntämistä yritykseen tehdään tarkastuskäynti. Merkin saaneita yrityksiä ja tuotteita valvotaan.

Joutsenmerkki vs. EU-ympäristömerkki (2)

Ympäristömerkintä

Hakemusmaksu

- Joutsenmerkki 2000 €/1000 € per tuotantopaikka
- EU-ympäristömerkki 350–1200 € per hakemus

Vuosimaksu

- Joutsenmerkki 1500-15 000 € paperinkulutuksesta riippuen
 - EU-ympäristömerkki 350-1500 € yrityksen koosta riippuen
-
- EU-Ympäristömerkin maksut ovat uudistumassa. Uusista maksuista äänestetään kesäkuussa 2013.

Joutsenmerkki vs. EU-ympäristömerkki (3)

Ympäristömerkintä

- Joutsenmerkki on Suomessa ainakin vielä toistaiseksi huomattavasti tunnetumpi kuin EU-Ympäristömerkki. Pohjoismaista vain Tanskassa merkit ovat yhtä tunnettuja.
- Joutsenmerkittyjä painolaitoksia on tällä hetkellä Suomessa 60 kpl, Pohjoismaissa yhteensä 450 kpl.
- EU-Ympäristömerkin käyttö lupia on myönnetty 4 yrityksen painotuotteille. Suomessa Helprintin ja Lönnbergin tietyille painotuotteille.

Lisätietoa

Ympäristömerkintä

EU-ympäristömerkki

[www.eu-ympäristömerkki.fi](http://www.eu-ymparisto-merkki.fi)

Johtava asiantuntija leena.nyqvist-kuusola@motiva.fi

Joutsenmerkki

www.joutsenmerkki.fi

Johtava asiantuntija harri.hotulainen@motiva.fi